

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ В ОБЩИНА СТРЕЛЧА 2016 – 2020

/приета с решение №131/29.06.2016г. от ОбС-Стрелча/

Април, 2016

Съдържание

I. Въведение;

II. Анализ на потребностите от социални услуги на общинско ниво:

II-1. Видове социални услуги;

II-2. Качество на социалните услуги;

II-3. Целеви групи;

II-4. Финансова обезпеченост на социални услуги. Възможностите на общината;

II-5. Капацитет за предоставяне на социални услуги;

II-6. Взаимодействие с други услуги в областта на образованието, здравеопазването, пазара на труда и други;

II-7. Достъпност и устойчивост на социалните услуги;

II-8. Участие на гражданското общество, доставчиците на социални услуги и самите потребители в развитието на социалните услуги;

II-9. Фактори на средата, влияещи за развитието на социалните услуги

III. Предизвикателства, стратегически цели и необходими дейности в областта на социалните услуги;

IV. Ресурсно обезпечаване;

V. Резултати и индикатори за изпълнение;

VI. Механизъм за периодичен преглед и за актуализиране на Стратегията;

VII. Отговорни за изпълнението, координацията и контрола органи;

I. Въведение

Стратегията за развитие на социалните услуги в община Стрелча 2016 – 2020 е стратегически документ, изготвен съгласно изискванията на чл.36 б от Правилника за прилагането на Закона за социално подпомагане и е разработен на база Стратегия за развитие на социалните услуги на територията на област Пазарджик 2016-2020.

Областният управител утвърждава Стратегията за развитие на социалните услуги на област Пазарджик след съгласуване с Областния съвет за развитие на област Пазарджик и с Регионалната дирекция за социално подпомагане. Въз основа на утвърдената Стратегия кметовете на общините организират разработването на Стратегия за развитие на социалните услуги на общинско равнище, която се приема от общинския съвет .

Стратегията за развитие на социалните услуги в община Стрелча 2016 – 2020 се разработва въз основа на анализ на потребностите от социални услуги в общината и се изработва с участието на ДСП и обществените съвети на основание чл.35 от Закона за социалното подпомагане и се приема от общинския съвет по предложение на Кмета на общината.

Стратегията обхваща 5-годишен период – от 2016 до 2020 г. и включва:

1. анализ на потребностите от социални услуги на общинско равнище по следните показатели:

- а) видове социални услуги;
- б) качество на социалните услуги;
- в) целеви групи;
- г) възможност на общините за финансиране на социални услуги;
- д) капацитет за предоставяне на социални услуги;
- е) взаимодействие с други услуги в областта на образованието, здравеопазването, пазара на труда и други;
- ж) достъпност и устойчивост на социалните услуги;
- з) участие на гражданското общество, доставчиците на социални услуги и самите потребители в развитието на социалните услуги;
- и) други важни за развитието на социалните услуги фактори;

2. описание на предизвикателствата, стратегическите цели и необходимите дейности в областта на социалните услуги;

3. ресурсно обезпечаване;

4. резултати и индикатори за изпълнение;

5. механизъм за участие на гражданското общество, доставчиците на социални услуги и самите потребители в дейностите по стратегията;
6. механизъм за периодичен преглед и за актуализиране на стратегията;
7. отговорни за изпълнението, координацията и контрола органи.

Структурата и съдържанието на Стратегията са разработени и представени в съответствие с нормативните разпоредби на чл.36 б(3) ППЗСП.

Стратегията обхваща период от 5 години (2016 – 2020) и включва дейности, които ще се реализират на територията на община Стрелча. Бенефициенти на дейностите от Стратегията са всички рискови групи – уязвими общности, деца и възрастни в риск, независимо от възрастовите им групи.

Стратегията очертава визията, общата мисия, стратегическата рамка, стратегическите насоки и методите и подходите за управление на изпълнението и оценка на напредъка в развитието на социалните услуги в общината.

Стратегията продължава подхода на стратегиране на предходния период като се основана на конкретните социално-икономически условия и ролята им за развитие на социалните услуги и най-вече социалните услуги, предоставяни в общността, които да се управляват законосъобразно, икономично и ефективно под прякото участие на обществеността и осъществяване на обществен контрол.

II. Анализ на потребностите от социални услуги на общинско ниво

Анализът на потребностите от социални услуги на общинско равнище по показатели се основава на изготвения Анализ на потребностите от социални услуги на общинско ниво и постигнатите резултати в развитието на социалните услуги през изтеклия период /2011-2015 г./ .

II-1. Видове социални услуги в община Стрелча

Съгласно чл.36 от ППЗСП социалните услуги, предоставяни в общността са:

1. Личен асистент;
2. Социален асистент;
3. Домашен помощник;
4. Домашен социален патронаж;
5. Приемна грижа.

Разнообразието от социални услуги е резултат от потребностите на потребителите и е водещ фактор при планирането и развитието на социалните услуги в общината. Съобразно настоящите и бъдещи потребности на населението на общината, могат да бъдат разкривани услуги, различни от посочените.

II-2. Качество на социалните услуги

Качеството на социалните услуги се измерва чрез икономичността, ефективността и ефикасността на комплекса дейности, които те включват, включително спрямо разходи. Резултатите от отделните дейности и ефекта на социалната услуга се определят чрез промяната на нивата на риск и уязвимост за отделния потребител и за целевите (рискови) групи в цялост.

Подходящ показател за качеството на доставяните социални услуги е степента на удовлетвореност на потребителите на услуги. Добра практика е тя да се измерва постоянно чрез анкети, социологически проучвания, интервюта и др. В контекста на балансираната система от показатели за ефективност този и други показатели следва да се съпоставят със стойностите на преките показатели за текущо изпълнение.

Съгласно чл.52 ППЗСП, във всяка община е създаден обществен съвет с решение на общинския съвет. С цел защита на интересите на потребителите на социални услуги и упражняване на обществен контрол могат да се създават съвети на потребителите на социални услуги, на техните настойници или попечители по реда на чл.54а ППЗСП, които съвети имат съвещателни функции при осъществяване на дейностите по предоставянето на социални услуги и също следят за качеството им, като при констатирани нарушения съветите уведомяват писмено инспектората към изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане.

II-3. Целеви групи

В Стратегията са описани целевите групи като съвкупността от настоящи и потенциални потребители на социални услуги и включват лица и семейства, които ползват или биха се възползвали от социалните услуги в общността и специализираните услуги. Социалните услуги и дейности се разглеждат като интегрирана динамична система, ориентирана към резултат - повишено качество на живот.

Потребителите на социални услуги принадлежат към така наречените рискови групи. *Уязвимостта* на целевите групи е техен характеристичен белег, който свързваме с податливостта им към действието на *источниците на риск* и неговите последствия. Анализът на социално-демографската и икономическа ситуация в община Стрелча по

данни към 31.12.2014 г. и изготвеният *Анализ на ситуацията и оценка на потребностите* за нуждите на тази стратегия очертават някои общи източници на риск за лицата в неравностойно положение:

- Неравенство, бедност и социално изключване
- Икономическа емиграция
- Безработица
- Липса на професионална квалификация и образование
- Застаряващо население
- Други.

Характеристики на рисковите (уязвимите) групи:

1. Структурата и състава на семействата

- а) Многодетни семейства
- б) Непълни семейства – родители, които сами отглеждат децата си, самотни хора с увреждания, самотни възрастни хора
- в) Деца на родители в чужбина (децата се отглеждат от възрастни хора)
- г) Непълнолетни майки и родители, с нисък социален статус
- д) Деца с девиантно поведение и противообществени прояви
- е) Семейства в сегрегирани общности (ромски квартали)
- ж) Деца и младежи, отпаднали от училище
- з) Безработни
- и) Подпомагани по реда на ЗСП и правилника за прилагането му

2. Увреждане на член от семейството

- а) Дете / лице с увреждане или с тежък здравословен проблем
- б) Дете / лице с увреждане, оставащо без доходи в периодите между изтичане и сключване на договор по Програма “Личен асистент” или при преосвидетелстване от ТЕЛК
- в) Дете / лице с увреждане, безработен член на семейството, непълно семейство с родители в пенсионна възраст

II-3.1 Целева група *Деца*

Подгрупа *Деца с увреждания*

По данни на Дирекциите “Социално подпомагане” към 31.12.2014 г., децата с увреждания в община Стрелча са 8.

Подгрупа *Многодетни семейства*

По данни на ДСП към 31.12.2015 год. в Община Стрелча има 10 самотни родители и 17 многодетни семейства. По-голяма част от семействата са на социално подпомагане. Най-често срещаните проблеми при тези деца са: лоши битови условия на живот, ранно отпадане от училище и насилието. При тях съществува висок риск от институционализиране. Подкрепата на семействата, а не само на децата в риск ще създаде условия за задържане на децата в семействата им и за повишаване качеството на грижа към тях.

Услугите към семействата целят подкрепа за интегритета на семейството и за развиването на уменията и ресурсите за социална интеграция на семейството като цяло и на индивидуалното развитие на неговите членове.

Подгрупа Деца, настанени при близки и роднини

Настаняването на деца при близки и роднини е една от формите на споделена грижа в рамките на разширеното семейство.

По данни на ДСП към 31.12.2015 г. деца, настанени при близки и роднини в общината са 3. При тези деца е необходима подкрепа на хората, които са поели грижа за отглеждането на децата вместо техните биологични родители.

Подгрупа Деца с увреждания, които се отглеждат в семейна среда.

По данни на ДСП Панагюрище регистрираните деца с увреждания към 30.12 2015 год. са 10 деца. В тази група са включени деца с физически, умствени, психически, сензорни и комплексни увреждания.

Независимо от направените промени през последните години по отношение на подпомагането и предоставянето на услуги на родители, които отглеждат дете с увреждане, направеният анализ показва, че все още основните затруднения на родителите са от финансово естество (осигуряване на лекарства, консумативи, лечение, рехабилитация). В същото време потребностите на децата с увреждания са свързани и с възможностите за включване и реализация. Едно дете от общината ползва услугите на ДЦДВХУ «Дъга» гр. Панагюрище.

Деца с физически увреждания	2
Деца с множествени увреждания	0
Деца с умствена изостаналост	5
Деца с психични заболявания	0

Основните потребности на децата с увреждания са:

- Достъп до образование в общо образователни училища;
- Равен достъп до услуги и възможности като техните връстници;
- Осигуряване на достъп до адекватна здравна грижа;
- Придобиване на умения и навици за самостоятелен живот;
- Осигуряване на достъпна архитектурна среда, особено в изолираните малки населени места;
- Осигуряване на възможности за професионална квалификация и реализация;
- Осигуряване на подкрепяща среда за семейството и близките на децата с увреждания;
- Интеграция в общността.

Подгрупа Приемна грижа

На територията на община Стрелча по данни на ДСП, отдел «Закрила на детето» към 30.10.2015 г. има утвърдени 2 приемни семейства – едно доброволно, в което няма настанено дете и 1 професионално, което се грижи за едно дете и 1 лице от общината е подало заявление в ДСП гр.Панагюрище за професионално приемно семейство, за което социалното проучване и обучение продължава.

Подгрупа Деца на непълнолетни родители и майки под 18 години

Ражданията на майки под 18 годишна възраст за 2015 г. са 2. Необходимо е специално внимание към тях за превенция на изоставянето, изграждане на родителски капацитет и подкрепа; продължаване на образованието и развитие на професионална квалификация, включване на пазара на труда.

Подгрупа Деца, претърпели насилие и жертви на трафик.

През 2015 г. в община Стрелча са регистрирани 7 сигнала за насилие спрямо деца, като членовете на Мултидисциплинарен екип, създаден със заповед на кмета на общината са провели консултации с децата и родителите, извършено е и социално проучване.

През 2015 г. няма регистрирани деца, жертви на трафик на територията на общината.

Подгрупа Деца със специални образователни потребности

В община Стрелча децата със специални образователни потребности през учебната 2014 – 2015 г. са общо 13 – 1 в ОДЗ, 5 в НУ”Паисий Хилендарски” и 7 в СОУ „Св.св.Кирил и Методий” . Осигурен е ресурсен учител, който осъществява обучението и възпитанието на децата със СОП, в резултат на което се интегрират и участват активно в училищните и общински мероприятия.

Подгрупа Деца с противообществени прояви или в риск от отпадане от училище.

На територията на общината е създадена Местна комисия за борба с противообществените прояви на местно ниво, която работи с деца с противообществени прояви, която оказва педагогическа, психологическа и юридическа помощ на нуждаещите се.

. Една от основните дейности на Местната комисия е общопревантивна работа, съобразена с интересите и възрастовият състав на участниците - от 7 до 18 -годишна възраст, като основната цел е превенция на криминалното и асоциално поведение.

Ангажирането им в свободното от учебни занимания време дава възможност за пълноценен организиран отход, като в същото време предпазва от рискови ситуации на улицата и формиране на вредни навици – употреба на наркотици, алкохол, хулигански прояви, както и от извършването на престъпления., обогатява детската личност със знания и умения от различни области на познанието в игрова форма. Стимулира се стремежът им за себедоказване и себеутвърждаване. Докосват се скритите интереси и дарования у децата.

Консултативен кабинет

Редовно се провеждат консултации на нуждаещите се деца и родители.. Консултативния кабинет работи със 42 ученика Консултирани са 40 родители през 2015г. При необходимост се подпомагат родителите, които срещат затруднения при възпитанието на децата си. Те получават психологическа, педагогическа и юридическа помощ.Към консултативния кабинет се насочват деца от РПУ, ОЗД към ДСП, родители, класни ръководители.

Дейности по превенция на асоциалното поведение на малолетните и непълнолетните:

Година	Брой приложени Програми за превенция и противодействие на детското асоциално поведение	Брой лица,обхванати от информационни кампании за предотвратяване на асоциалното поведение сред	Брой консултирани деца и семейства чрез МКБППМН
--------	---	---	---

		децата	
2015	4	256	87

Отпадането от училище и липсата на образование е един от най-сериозните фактори за попадане в ситуация на множество рискове – бедност, противоправно поведение, насилие, зависимост и др. По официални данни през последните години има тенденция за намаляване на отпадналите от училище деца. За задържането им в училище и за предотвратяване на бъдещи рискове от социална изолация са необходими дейности за компенсиране на образователните пропуски, мотивиране на децата за посещение и задържане в училище, дейности за запълване на свободното им време и за мотивация на родителите за ангажиране в образованието на своите деца.

Много от децата попадат в рисковите групи, тъй като родителите им имат трудности при отглеждането им поради:

- Социално-битови проблеми (липса на жилище; липса на постоянни доходи в семейството; многодетни семейства):
Това са проблеми, свързани с обективни трудности при отглеждане на децата, т.е дадености, които са факт и нямат отношение към личността на родителите, като: липса на жилище; липса на постоянни доходи в семейството; многодетни семейства.
- Проблеми, породени от липса на умения или невъзможност за родителстване:
Тези проблеми са свързани предимно със субективните трудности на родителите за осъзнаване и посрещане на потребностите на децата – в случаи на непълнолетни родители; родители, които са живели в институции; непълни семейства, разведени родители; родители с увреждания; родители, които работят в чужбина и децата се отглеждат от възрастни роднини и близки.

Превенцията на поведенческите проблеми при децата са свързани с:

1. Осигуряване на подкрепа от родителите и намаляване на агресията в семейна среда;
2. Дейности за запълване на свободното време на децата;
3. Осигуряване на психолог при нужда.

На територията на общината нямаме разкрита услуга за деца, но и според направения анализ на ситуацията нямаме необходимост от разкриване на такава услуга. При необходимост децата ползват услуги в ЦОП «Зора» гр. Панагюрище.

II-3. 2. Възрастни с увреждания и стари хора.

Подгрупа Възрастни с увреждания. В Община Стрелча към 31.12.2014 год. По данни на ДСП има регистрирани следните лица с увреждания – общо 344.

Лица с физически увреждания	211
От тях лица със сензорни увреждания	44
Лица с множествени увреждания	18
Лица с умствена изостаналост	3
Лица с психични заболявания	30
Лица с онкологични заболявания	38

Хората с увреждания изпитват затруднения в своята социална интеграция поради непригодността на средата за тях – архитектурна, социална, обществени нагласи, образователна система. Липсата на подкрепа за семействата им води до настаняването в специализирани институции.

Основните проблеми на хората с увреждания са:

- Недостатъчен транспорт от селата към общинския център
- Недостигът на здравни услуги и рехабилитация в селата
- Липсата на клинични пътеки за голяма част от заболяванията
- Изолацията от пазара на труда
- Ниските доходи на лицата и семействата им
- Социалната изолация в общността
- Липсата на дневна/почасова грижа
- Недостъпната архитектурна среда, особено в селата.

Идентифицирани са приоритетни нужди от:

- Предоставяне на услуги за възстановяване и рехабилитация
- Изграждане на умения за независим живот
- Обучения за активно включване на пазара на труда
- Достъпна архитектурна среда
- Подкрепа за социално включване в общността.

Данните за пълнолетни лица с увреждания предполагат насоченост на социалните услуги за тази рискова група. Изграждането на Център за социална рехабилитация и интеграция ще допринесе за:

Осигуряване на адекватни здравни услуги – рехабилитация;

Подкрепа в общността за подобряване на контактите и общуването и предотвратяване на социалното изключване;

Подкрепа за водене на пълноценен самостоятелен живот в домашна среда

Подкрепа за семейството.

Делът на пълнолетните лица с увреждания в трудоспособна възраст определя необходимостта от сериозни усилия за предотвратяване на тяхната изолация от пазара на труда и нуждата от обучения за преквалификация и повишаване на квалификацията с цел по-добра реализация на трудовия пазар.

Подгрупа Самотни стари хора- 453 лица. Те изпитват затруднения в своето ежедневно обслужване, достъпа до здравеопазване и участието в социални мрежи. Услугите за самотните стари хора ще включват подкрепа в тяхното ежедневие за задържането им в обичайната им среда и посрещане на основните им нужди.

Около една пета (21%) от населението на община Стрелча е от третата възраст. За подобряване качеството на живот на тази рискова група е важно да се идентифицират съответните проблемни зони. Често старите хора са самотноживеещи, със съпътстващи заболявания, с ниски доходи и живеещи при влошени битови условия. Липсата на подкрепа от страна на близки от семейството, в комбинация с останалите трудности от ежедневието на възрастните хора, са предпоставка за тяхната институционализация. Веднъж институционализиран, възрастният човек, постепенно се променя и губи понякога и завинаги своите умения за самостоятелен живот. Държавата и общината разходват големи ресурси за издръжка на институции- текущи разходи и персонал, което би могло да се избегне, ако тези хора получат подкрепа в своя дом.

Проблем се оказва набавянето на необходимите на старите хора лекарства, особено в селата, в които няма аптеки. В повечето села е затруднен и достъпът до спешна медицинска помощ. В някои от селата на общината, социални услуги се предоставят в семейна среда по програми – ОП"РЧР".

Приоритетно необходими дейностите са:

Осигуряване на достъп до аптеки и помощ при закупуване на лекарства

Осигуряване на достъп до медицинска помощ и здравни грижи

Осигуряване на социални контакти и психо-социална подкрепа в общността

Подкрепа при ежедневните грижи в дома – помощ при самообслужване, подържане на хигиена, пазаруване, придружаване и др.

Компенсиране на изолираността спрямо социални и здравни услуги на малките населени места.

В община Стрелча се предоставя социалната услуга «Домашен социален патрناж» и обхваща 5-те населени места. На лицата, ползващи социална услуга „Домашен

социален патронаж” се предоставя и здравна грижа от медицинско лице. В общината през 2015 потребителите на ДСП са 120.

Самотните стари хора, които живеят в малките населени места са в състояние на социална изолация и имат нужда от подкрепа в ежедневието си. Обхватът на програмите, които развиват услугите „Личен асистент”, “Социален асистент” и “Домашен помощник” не са достатъчни, за да задоволят потребностите на всички желаещи кандидати.

Планирането на създаване на нови социални услуги, може да реши основните проблеми на целевите групи. Необходимо е създаването на мобилни услуги, които да обхванат лицата с увреждания и достъпа до социални услуги на възрастни от малките населени места в общината.

Проблем в общината е липсата на социални услуги, които да предотвратят социалната изолация на целевите групи.

„Личен асистент” (на деца с увреждания)

Предоставянето на „ личен асистент” на деца с увреждания е особено важно както за самите деца, така и за техните родители, които имат възможността да се реализират на пазара на труда, да отглеждат децата си в дома си и не на последно място е метод на превенция на институционализацията на деца.

Анализът потвърди необходимостта и целесъобразността на прилагане на тази форма на социално подпомагане при деца с увреждания като услуга в местната общност.

Мобилни услуги за възрастни в общността – Домашен социален патронаж

На територията на община Стрелча функционира Домашен социален патронаж , който обслужва съставните села. Капацитетът е 120 човека. Отчита се недостатъчно задоволяване на нуждите на потенциалните ползватели, както и необходимост от разширяване на предлаганите услуги с цел подпомагане самостоятелния живот в домашна среда на самотни стари хора и хора с увреждания.

От месец декември 2009 г. в общината функционира Обществена трапезария, финансирана от фонд „Социална закрила”, която обслужва лица, които не могат сами да организират живота си.

Основна цел на услугите „Домашен социален патронаж” и обществените трапезарии е предоставянето на услуги на възрастни хора и лица с увреждания, съобразно техните нужди и желаниа за подобряване на условията им на живот, в социално-битов, публично-правен и здравословен аспект. Домашният социален патронаж работи целогодишно и оказва подкрепа в домовете на потребителите и по този начин се осъществява превенция на институализацията.

Анализът на данните относно доставянето на услугата „Домашен социален патронаж“ сочи, че броят на потребителите остава по-висок от капацитета на звената, които я доставят. Налице е необходимост от увеличаване на персонала, осигуряващ предоставянето на услугата, за да не се компрометира качеството и.

„Домашен помощник“, „Социален асистент“ и „Личен асистент“

През последните години социалните услуги „Домашен помощник“, „Социален асистент“ и „Личен асистент“ придобиха особена популярност сред хората с увреждания и затруднения в самообслужването. Тези социални услуги задоволяват, макар и не на всички, потребността на възрастни и хора с увреждания за подкрепа в домашна среда.

Развитие на съществуващите социални услуги

Общите изводи за наличните социални услуги са представени по-долу по рискови групи и видове услуги. Отчитайки трайно неблагоприятните социално-икономически и демографски тенденции във всяка от рисковите групи се стигна до извода, че планирането, поддържането, разширяването на съществуващите и разкриването на нови социални услуги трябва да става при максимално ефективно използване на ресурсите, с цел посрещане нуждите и предоставяне на подкрепа на максимален брой лица в риск. Необходимо е да се установят и прилагат стандарти за качество на обслужване, които да включват показатели относно икономичност, ефикасност и ефективност, включително спрямо разходи на комплекса от дейности, които формират съдържанието на всяка предлагана услуга. Заедно с това, трябва да се предвидят механизми на текущо управление, координация, контрол и периодичен мониторинг, така, че изгражданата система да придобие в максимална степен гъвкавост и адаптивност спрямо настоящите и бъдещи потребности на обслужваните лица и семейства в контекста на динамично променящи се вътрешни и външни фактори на средата.

В частност, в рамките на анализа на състоянието бяха направени следните изводи относно наличните социални услуги:

Изводи за социалните услуги за възрастни:

- Не е развита мрежа от социални услуги в общността, която е насочена към лицата с увреждания.
- Значително е намаляла потребността от настаняване в институции, за сметка на прогресивно нарастване на потреблението на социални услуги в общността.

- Предлагащите алтернативни социални услуги на територията на общината не покриват реалните потребности и не обхващат голяма част от рисковите групи.
- Развитието на социалните услуги, техният обхват и насоченост към целеви групи, е резултат преди всичко на възможностите за финансиране, не толкова на предварително планиране и конструиране на услугите.
- Социалните услуги, предоставяни в общината, са обезпечени с квалифицирани специалисти. Независимо от това, трябва да продължат усилията за изграждане на специфичен капацитет за планиране и доставяне на комплексни услуги
- За част от хората, живеещи в малки населени места, но не за всички нуждаещи се, е осигурена възможност за ползване на социални услуги в общността чрез предоставяне на социалните услуги „Домашен социален патронаж“, „Личен асистент“ „Социален асистент“ и „Домашен помощник“. Териториалният обхват е ключов по отношение на увеличаване на достъпността на услугите.

Разкриване на нови социални услуги

С цел подобряване на живота на възрастните хора на територията на общината планираме разкриване на нови социални услуги в общността - Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора и Център за социална рехабилитация и интеграция.

Вид услуга/община	Стрелча
Център за настаняване от семеен тип за възрастни хора	да
Център за социална рехабилитация и интеграция	да

На територията на общината да се осигурят устойчивост на услугите „Личен асистент“, „Социален асистент“ и „Домашен помощник“, Обществена трапезария и Домашен социален патронаж. Очевидно, тези услуги са се наложили в местните общности като ефикасно и ефективно средство за подобряване качеството на живот на ползвателите на услугите.

Показатели за оценка на социалните услуги

Анализът и оценката на социалните услуги за целите на Стратегията включва констатацията относно необходимостта от система от показатели относно техния

капацитет, качество, достъпност и устойчивост, както и ресурсната им обезпеченост в контекста на възможностите на община Стрелча за доставянето им в местните общности.

II-4. Възможности на общината за финансиране на социални услуги

Три са основните фактори за възможностите на общината за финансиране на социалните услуги – общинския бюджет, административен капацитет и създаването на партньорства с местните общности.

Възможностите на общинският бюджет са твърде ограничени и се разчита единствено на развитието на делегирани от държавата социални услуги.

Административният капацитет на общината е на необходимото ниво – имаме опит в изработването, защитата и успешното изпълнение на проекти, които са изцяло финансирани по Европейски проекти, тъй като общинския бюджет е ограничен за евентуално съфинансиране.

Важна роля в създаването на партньорства в общината играят НПО като представители на гражданското общество. С тяхното активно участие ще се подобри развитието на социалните услуги, застъпничество, обучение, партниране в управление на услугите.

II-5. Капацитет за предоставяне на социални услуги

Капацитетът за предоставяне на социалните услуги се измерва в две направления – социални услуги, предоставяни в общността и социални услуги, предоставяни в специализирани институции.

II-5.1. Капацитет за предоставяне на социални услуги в специализирани институции

На територията на общината нямаме разкрити специализирани институции за предоставяне на социални услуги.

II-5.2. Капацитет за предоставяне на социални услуги в общността

На територията на общината предоставяните услуги в общността са домашен социален патронаж, общинска дейност, финансирана от общинския бюджет и финансирани услуги по Европейски проекти – личен асистент – по ОПРЧР, по която се обслужваха 18 потребители, а през 2016 г. се обслужват 57 потребители по ОПРЧР от

36 лични асистенти, 7 социални асистенти и 7 домашни помощници, обществена трапезария, която обслужва 60 потребители. Услугата Приемна грижа се финансира от Републиканския бюджет и се предоставя от ДСП – Панагюрище. На територията на общината има утвърдени две приемни семейства, в едно от които има настанено 1 дете.

II-6. Взаимодействие с други услуги в областта на образованието, здравеопазването, пазара на труда и други

II-6.1 Взаимодействие с други услуги в областта на образованието

В община Стрелча децата със специални образователни потребности през учебната 2014 – 2015 г. са общо 13 – 1 в ОДЗ, 5 в НУ”Паисий Хилендарски” и 7 в СОУ „Св.св.Кирил и Методий”. Осигурен е ресурсен учител от Ресурсен център - Пазарджик, който осъществява обучението и възпитанието на децата със СОП, в резултат на което се интегрират и участват активно в училищните и общински мероприятия. Социални услуги в подкрепа на деца от община Стрелча осигуряват също така ЦОП „Зора” и ДЦДВХУ „Дъга” – гр. Панагюрище.

II-6.2 Взаимодействие с други услуги в областта на здравеопазването

Организирането на храненето в социалната услуга в общината – домашен социален патронаж се осъществява съгласно изискванията на Наредба №23 за физиологичните норми на населението и Наредба №2 за здравословно хранене на децата от 0 до 3 г., тъй като на територията на общината функционира раздавателен пункт на детска млечна кухня.

II-6.2 Взаимодействие с други услуги в областта на пазара на труда

Община Стрелча е в тясно сътрудничество с ДБТ гр. Панагюрище, което оказва съдействие за включване на безработни лица в програми за заетост и обучение. Дирекцията участва в планирането и изпълнението на програми и активни мерки за интеграция на пазара на труда на хора в риск (лица с увреждания, младежи, напускащи специализирани институции, младежи, отпаднали от училище, трайно безработни, със специално внимание към безработните от обособените ромски общности) и мерки за

подкрепа на семействата на групи в риск (на деца, настанени в СИ, деца и възрастни с увреждания, живеещи в семейна среда).

II-7. Достъпност и устойчивост на социалните услуги

II-7.1. Достъпност на социалните услуги

Осигуряването на качествени услуги на гражданите е свързано с достъпът до тях, което е и едно от правата им, а именно осигуряване на достъпна и адаптирана среда. Улесненият и бърз достъп до социални услуги на лицата в риск осигурява навременно и адекватно обслужване и осигуряване на подходяща социална услуга, в която да получат необходимата подкрепа.

II-7.2 Устойчивост на социалните услуги

Основната цел на социалните услуги е да подобрява качеството на живот на уязвимите групи чрез пакет от социални и здравни дейности, съобразени с потребностите на целевите групи.

Въпреки стремежът към устойчивост в социалните услуги, съществуват известни рискове, които биха могли да повлияят негативно на развитието всяка една от услугите.

Устойчивост на социалните услуги е трайност и дългосрочно въздействие на постигнатите ефекти върху целевите групи.

II-8. Участие на гражданското общество, доставчиците на социални услуги и самите потребители в развитието на социалните услуги

В Община Стрелча е създаден обществен съвет с Решение №72/28.04.2004 г. на Общински съвет Стрелча. Съставът му периодично е актуализиран, съобразно настъпилите промени в структурата и състава на администрацията. Дейността на съвета е съобразно посочените от ППЗСП функции, като за отчетния период, 2011 – 2015 г., са разглеждани въпроси, свързани със социалната услуга „Обществена трапезария“, постъпили молби за еднократна парична помощ, осигуряване на дърва за огрев, храна и дрехи на социално слаби жители на общината, реализирани проекти, в т. ч. „Подкрепа за достоен живот“, „Живот в общността“, „Осигуряване на топъл обяд в община Стрелча“, „Нови възможности за грижа“, „Нови алтернативи“ и др., както и обсъждане, изготвяне и внасяне на предложение за приемане на годишни планове за развитие на социалните услуги и други въпроси имащи отношение към развитието на социалните услуги.

За постигане на ефективна комуникация между заинтересованите страни при предоставянето и ползването на социални услуги ще бъде създаден Граждански съвет за развитие на социалните услуги.

II-9. Фактори на средата, влияещи на развитието на социалните услуги

Местно самоуправление и ангажираност на гражданското общество в местните общности.

Ефективна координация и контрол на дейностите по планиране, управление и изпълнение на социалните услуги.

Изграждане на специфичен капацитет за планиране и осигуряване на ресурсно обезпечаване на дейностите и социалните услуги чрез използване на фондовете на Европейския съюз и националните финансиращи програми.

III. Предизвикателства, стратегически цели и необходими дейности в областта на социалните услуги

III-1. СТРАТЕГИЧЕСКИ ПОДХОД

III-1. Визия и мисия за развитие на социалните услуги

ВИЗИЯ: За всеки гражданин на община Стрелча - да се осигурят качествени и достъпни социални услуги , които ще допринесат за подобряването на качеството на живот, максимална самостоятелност, пълноценна реализация и грижа за общностите в риск.

МИСИЯ: С повишаване на професионалната компетентност и сътрудничество с местната общност създаваме ефективно управление на мрежа от комплексни социални услуги, водещи до повишено качество на живот в общностите в риск.

ЦЕННОСТИ: Уважение и признание на достойнството на всеки човек, общност и група, толерантност и закрила от дискриминация, признаване на различията като ценност и ресурс за развитие, благосъстояние на децата и на всички жители на общината, зачитане на равнопоставеността на половете при планирането и достъпа до социални услуги.

III-2. СТРАТЕГИЧЕСКИ АНАЛИЗ

През плановия период 2011 – 2015 г. стратегията бе насочена върху изграждане и разширяване на социалните услуги. За предстоящия стратегически период 2016-2020 г. усилията ще бъдат насочени към повишаване на качеството и улесняване на достъпа до социални услуги, като се обръща внимание на управлението и контрола на качеството на предоставяните социални услуги, а също и на социалната изолация на самотните стари хора и липсата на услуги, които да задоволят потребностите им.

III-2.1 АНАЛИЗ НА ФАКТОРИТЕ НА СРЕДАТА

ПОЛИТИЧЕСКИ ФАКТОРИ

Социалните политики на държавата са благоприятстващ фактор в развитието на социалните услуги. В плановия период 2011-2015 се разви мрежата от социални услуги за деца. В плановия период 2016-2020 предстои провеждане на държавни политики съгласно *Националната стратегия за дългосрочна грижа, на Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020, на Актуализираната Национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България (2012-2030) и Плана за 2016 за изпълнението и*. И в трите стратегически документа развитието на социалните услуги е поставено като основна стратегическа цел. Разбирането на значението на социалните услуги за човешкото развитие и качеството на живот в националните общности от страна на държавата е благоприятстващ развитието на социалните услуги.

ИКОНОМИЧЕСКИ ФАКТОРИ

Икономическият фактор, който благоприятства развитието на социалните услуги, е наличието на инвестиции на територията на местната общност. В община Стрелча няма големи инвеститори, които могат да поемат ангажимент и социална отговорност към провежданата социална политика.

СОЦИАЛНИ ФАКТОРИ

Социалните фактори са неравенство, бедност, социално изключване. Те водят до влошаване на социалната среда, което, от една страна забавя развитието на социалните услуги, а от друга – отправя към това развитие нови и нови предизвикателства. Неравенството по отношение на доходите и последващото социално изключване характеризира целия предходен планов период 2011-2015.

ТЕХНОЛОГИЧНИ ФАКТОРИ

Новите знания в областта на социалното обслужване са благоприятстващ фактор за развитието на социалните услуги и за повишаване на качеството им. За да се повиши качеството и ефективността на социалните услуги е необходимо изграждането на достатъчен капацитет на общинско ниво чрез осигуряване на квалифициран и компетентен персонал за управление и предоставяне на услуги. Процесите по управление и предоставяне на социални услуги на общинско ниво от местните власти, социалните служби и доставчиците на социални услуги включват: планирането и разкриването на нови социални услуги, реформирането и подобряването на обема и качеството на съществуващите, чрез психологическа подкрепа и въвеждане на здравни грижи и изискват развитие на човешките ресурси на всички нива чрез обучения, супервизия и различни форми на подкрепа, също и използване опита на добри практики по управление и доставка на социалните услуги.

III-4.2 SWOT АНАЛИЗ НА ОРГАНИЗАЦИОННОТО СЪСТОЯНИЕ

Анализът на състоянието на социалните услуги откроя, следните силни и слаби страни:

СИЛНИ СТРАНИ

- Предоставяне на следните социални услуги: „Личен асистент”, „Социален асистент”, „Домашен помощник”, „Домашен социален патронаж”, „Обществена трапезария”, „Приемна грижа”.
- Предоставяне на здравни услуги в общинския център.
- Опит при предоставянето на социални услуги.

СЛАБИ СТРАНИ

- Текучество на потребителите на социалните услуги.
- Недостиг на обучение.
- Недостиг на стимули, включително материални.
- Ниска степен на удовлетвореност от заплащането на персонала.
- Ниска степен на мотивация за разширяване, развитие и усъвършенстване на дейността при повишаващо се качество.

- Недобре развита мрежа от здравни услуги в съставните села на общината.
- Бюджетът на общината не позволяват увеличаване на разходите и влагането на инвестиции в социалната област и се разчита единствено на оперативните програми.

ЗАПЛАХИ

- Застаряващото население.
- Липсата на алтернативи на заетост.
- Ниска цена на труда на заетите.
- Невъзможност за самостоятелно изграждане на нови и допълнително финансиране на разкритите социални услуги.

ВЪЗМОЖНОСТИ

- Национални политики и стратегии.
- Оперативните програми.
- Социалната отговорност.
- Сътрудничеството в местните общности.

ПОТРЕБНОСТИ – НАСТОЯЩИ И БЪДЕЩИ – НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ

Главна потребност е преодоляването на социалната изолация и социалното включване в общината и основа за повишаване на качеството на живот и потребността от улеснен достъп до социални услуги, съобразени с потребностите и личностните характеристики на потребителите.

Общината разчита единствено на Програмите за развитие на човешките ресурси за разкриване и развитието на социални услуги, поради ограничения бюджет.

Неравенството, бедността, социалното изключване, застаряването на населението и липсата на работни места за малкото останали млади хора в съставните населени места са заплахи, и не могат да задоволят растящата потребност от грижа и подкрепа. Остава единствено решението да се заложи на развитието на мобилността на услугите.

Повишаването на качеството на услугите и улесняване на достъпа до тях, могат да бъдат осъществени в партньорствата и междусекторното и междуобщинско сътрудничество в местните общности и средите на местния бизнес.

III-4.3. РЕЗУЛТАТИ - СТРАТЕГИЧЕСКИ ТЕМИ

Резултатите от проведения стратегически преглед на изпълнението и анализ на състоянието в края на предходния стратегически период очертава чрез приоритета и спецификата им следните **стратегически теми**:

РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ ЗА ДЕЦА

РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ ЗА ВЪЗРАСТНИ

III-5. СТРАТЕГИЧЕСКИ ТЕМИ

III-5.1. СОЦИАЛНИ УСЛУГИ ЗА ДЕЦА

Специфични целеви групи са:

- Деца с увреждания
- Деца с противообществени прояви
- Деца на самотни родители или отсъстващи родители
- Деца, отглеждани в многодетни семейства

СЦД-1: Повишено качество на живот на децата и техните семейства според потребностите им.

СЦД-2: Коригиране на девиантното поведение на децата с подкрепата на специалисти от МКБППМН и ЦОП „Зора”

СЦД-3: Подкрепа на децата с увреждания в семейството им чрез предотавяне на услугата Личен асистент и ползването на услугите на ДЦДВХУ „Дъга“ в гр. Панагюрище.

СЦД-4: Представяне на социална услуга „Приемна грижа”

III-5.2. СОЦИАЛНИ УСЛУГИ ЗА ВЪЗРАСТНИ

Специфични целеви групи са:

- Пълнолетни лица с увреждания
- Самотни стари хора

СЦВ-1: Преодоляване на социалната изолация (особено в малките населени места), съвместно с ЦСРИ

СЦВ-2: Повишено качество на живот

СЦВ-3: Улесняване на достъпа до социални услуги

СЦВ-4: Подобряване на качеството на социалните услуги

За изпълнение на тези стратегически цели ще изградим ефективни **структури и процеси** в обхвата на мрежата от социални услуги за възрастни в Община Стрелча:

- Център за настаняване от семеен тип
- Център за социална рехабилитация и интеграция за възрастни

- Устойчивост на Услугите „Личен асистент“, „Социален асистент“ и „Домашен помощник“ по Оперативни програми
- Домашен социален патронаж
- Обществена трапезария

За по успешното реализиране на стратегическите цели да се изградят партньорства за сътрудничество - с гражданското общество, с НПО и местния бизнес.

С цел по-добро управление и предоставяне на социални услуги за възрастни ще се работи за повишаване на компетентността на служителите за работа с целевите групи, ефективно управление на социалните услуги, което се постига чрез консултации и обучения на персонала и споделяне на добри практики, въвеждане на иновации в социалните услуги и не на последно място мотивиране и финансово стимулиране на персонала, предоставящ социалните услуги.

IV. Вид и брой на социалните услуги, предоставяни в специализирани институции, които се планира да бъдат закрити

На територията на община Стрелча няма специализирани институции както за деца, така и за възрастни.

V. Ресурсно обезпечаване

Ресурсното обезпечаване на изпълнението на мерките и дейностите на Стратегията ще се осъществява чрез общинския бюджет, републиканския бюджет и европейските фондове. Привлечените финансови, информационни и човешки ресурси се управляват и контролират в контекста на внедрените и прилагани системи за финансово управление и контрол на доставчика на социална услуга..

Домашният социален патронаж се финансира от общината със собствени приходи. Възможностите на общинския бюджет са критично ограничени. В тези условия, ключови за осигуряване на финансиране ще бъдат национални програми и европейски фондове.

Адекватно на развитието на социалните услуги ресурсно обезпечаване предполага не само механичен ръст на средствата за финансиране, но и непрекъснато подобряване на прилаганите системи за финансово управление и контрол. Законосъобразното, целесъобразно, икономично, ефикасно и ефективно използване на ресурсите ще се осъществява при спазване условията на ЗОП.

VI. Резултати и индикатори за изпълнение

Резултатите и индикаторите за изпълнение се разглеждат в контекста на системата от социални услуги на територията на общината.

Текущото изпълнение на Стратегията ще се проследява чрез набор от индикатори (показатели) в балансирана система. Индикаторите, чрез които ще се измерва напредъка. Водещите показатели, чрез които се измерват преките резултати, са индикаторите за изпълнение на планираните дейности.

- Създаване на нови услуги на територията на общината
- Увеличаване на капацитета на предоставяните социални услуги домашен социален патронаж, личен асистент, социален асистент и домашен помощник
- Подобрено качество на живот на потребителите на социални услуги.

VII. Механизъм за периодичен преглед и за актуализиране на Стратегията

Механизъм за периодичен преглед и за актуализиране на Стратегията включва мониторинг на изпълнение и адаптиране на стратегическото изпълнение.

VII-1. МОНИТОРИНГ НА СТРАТЕГИЧЕСКОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ

Общинската стратегия е отворена, като следва динамиката на промяната в развитието на показателите, които определят възникналите нови потребности на рисковите групи. Мониторингът и оценката на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги е естествен завършек на процеса по планиране, предоставяне и управление на социалните услуги на територията на общината. Основна задача при мониторинга е да се следи процесът на изпълнение и да се измерва напредъкът в постигането на заложените цели и ефективността на общинската стратегия и интервенциите в хода на тяхната реализация. В резултат от осъществявания мониторинг могат да се направят своевременни корекции в начина им на изпълнение.

Основните цели на мониторинга са:

- да се оцени постигнатият напредък в изпълнението на услугите и дейностите спрямо предварителния план;
- да се измерят постигнатите преки резултати от осъществените дейности в сравнение с индикаторите, заложи в процеса на планиране;
- да алармира за възникнали трудности, проблеми и рискове за изпълнението на годишния план и целите;

- да препоръча възможни решения за преодоляване на рисковете, конкретни мерки и корекции (ако е необходимо) в плана и следващите дейности за постигане на заявените цели на стратегията

Във връзка с мониторинга на изпълнението в предстоящия планов период 2016-2020 г. задължение е в системата за контрол и управление на развитието на социалните услуги да участва гражданското общество. Упражняване на обществен контрол при осъществяване на дейностите в областта на социалните помощи и социалните услуги. Съгласно чл.52 ППЗСП, тази функция е във всяка община е възложена на обществен съвет, създаден с решение на общинския съвет. С цел защита на интересите на потребителите на социални услуги и упражняване на обществен контрол следва да се създадат съвети на потребителите на социални услуги, на техните настойници или попечители по реда на чл.54а ППЗСП. Тези съвети имат съвещателни функции при осъществяване на дейностите по предоставянето на социални услуги и също следят за качеството им, като при констатирани нарушения съветите уведомяват писмено инспектората към изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане.

VII-2. АДАПТИРАНЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКОТО ИЗПЪЛНЕНИЕ

Адаптирането на стратегическото изпълнение се основава на гъвкавост по отношение на подходите, методите и средствата при устойчивост на целите. Проведеният мониторинг, освен придвижването спрямо целите и тенденциите, дава препоръка и по отношение на повишаване на ефективността и ревизиране на използваните при стратегическото изпълнение подходи, методи и средства. Цели се повишаване на адаптивната способност на привлечените към стратегическото изпълнение публични и частни структури, чрез която да се отговори адекватно и навреме на динамичните промени на средата. Такова споразумение следва да е приоритетна задача на отговорни за изпълнението, координацията и контрола органи.

VIII. Отговорни за изпълнението, координацията и контрола органи

Кметът Община Стрелча, подпомаган от Общинска администрация, организира разработването и утвърждава Стратегията за развитие на социалните услуги на общинско ниво.

Общинския съвет на община Стрелча по предложение на Кмета на Община Стрелча и след съгласуване с Д "СП" и Обществения съвет по чл.35 от ЗСП, приема в срок до 30 април всяка година годишния план за развитие на социалните услуги в общината. При приемането на годишния план се представя и доклад за текущото изпълнение (доклад за изпълнение на плана за развитие на социалните услуги за предходната година).

Общественият съвет обсъжда и съгласува Стратегията. Изслушва, обсъжда и приема годишни информации за изпълнение на Стратегията, както и Междинната оценка и Финалната оценка на въздействието. При необходимост, Обществения съвет прави предложения за сключване на споразумения за сътрудничеството при изпълнение на Стратегията.

Дирекция “Социално подпомагане” – Панагюрище осъществява оперативната и техническа координация за изпълнение на Стратегията. ДСП, съвместно с Община Стрелча, изготвя и представя на Кмета на Общината за внасяне в Общинския съвет на годишни информации относно изпълнението на Стратегията.

Приложения:

- 1.Обобщена таблица за социалните услуги в община Стрелча.
2. Обобщена таблица за планираните социални услуги в община Стрелча.
- 3.Справка за необходимите средства за финансиране на предоставяните социални услуги в община Стрелча за петгодишен период.
4. Справка за необходимите средства за финансиране на планираните социални услуги в община Стрелча.

Настоящата Стратегия е приета с Решение № 131/29.06.2016г., взето от Общински съвет-Стрелча с Протокол № 12